

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej: **P.**, zastúpenej advokátskou kanceláriou F., proti povinnej: **E.**, o vymoženie **1 306,49 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp. zn. 2Er/81/2007, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 3CoE/136/2012-43 z 19. decembra 2012, takto

r o z h o d o l :

- I.** Návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania **z a m i e t a**.
- II.** Dovolanie oprávnenej **o d m i e t a**.
- III.** Povinnej **n e p r i z n á v a** náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Súdny exekútor požiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (§ 44 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov - ďalej len Exekučný poriadok) na základe rozhodcovského rozsudku zo 4. decembra 2006 sp. zn. SR 6256/06 vydaného Stálym rozhodcovským súdom, ktorý zriadila S. R. a. s. (ďalej len rozhodcovský rozsudok). Okresný súd Stará Ľubovňa uvedenej žiadosti vyhovel a súdneho exekútora poveril vykonaním exekúcie.

Následne Okresný súd Stará Ľubovňa uznesením č. k. 2Er/81/2007-26 z 5. júna 2012 exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju. Zároveň žiadnemu účastníkovi nepriznal právo na náhradu trov konania a súdnemu exekútorovi trovy exekúcie nepriznal. Zastavenie exekúcie odôvodnil poukazom na ustanovenie § 58 ods. 1 a § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku. Uviedol, že v danom prípade nebola rozhodcovská doložka dojednaná v súlade so zákonom, nebola osobitne dojednaná k zmluve a nebola ani osobitne zmluvnými stranami podpísaná a nemožno z nej potvrdiť, že povinná aj skutočne bola oboznámená o tom, že spory medzi zmluvnými stranami môžu byť riešené aj pred Stálym rozhodcovským súdom. Samotný podpis na úverovej zmluve, ktorá iba formálne dokazuje na všeobecné podmienky, s ktorými netransparentne splynula aj rozhodcovská doložka spolu s ostatnými dojednaniami upravenými miniatúrnym písmom, podľa názoru súdu nepostačuje na to, aby bola riadne preukázaná vôľou povinnej uzatvoriť rozhodcovskú zmluvu. Na základe uvedeného konštatoval, že nedošlo k platnej dohode o rozhodcovskej zmluve a ak rozhodcovská zmluva nie je platná vo veci rozhodoval orgán, ktorý nemal právomoc vo veci konať a z uvedeného dôvodu oprávnená nemá exekučný titul v zmysle § 41 ods. 1 Exekučného poriadku, a to vykonateľné rozhodnutie pravomocného rozhodcovského súdu.

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Prešove ako súd odvolací uznesením č. k. 3CoE/136/2012-43 z 19. decembra 2012 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil a náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal. V odôvodnení uviedol, že súd prvého stupňa správne prioritne riešil otázku platnosti rozhodcovskej doložky, pričom poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/146/2011. Aj podľa odvolacieho súdu bol rozhodcovský rozsudok založený na neprijateľnej rozhodcovskej doložke v spotrebiteľskej zmluve a v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka je neprijateľná zmluvná podmienka neplatná, a teda nevyvoláva právne účinky. Poukázal na spoločné stanovisko občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove z 27. septembra 2010, podľa ktorého zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve, ktorá nebola individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia. Záver o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky odvolací súd videl tiež v geografickom faktore v odradzujúcej vzdialenosti spotrebiteľa od miesta rozhodcovského konania.

Uznesenie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť 19. februára 2013.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove podala oprávnená (ďalej aj dovolateľka) dovolanie (č. l. 46 a 53), v ktorom uviedla, že súdy rozhodli „nad rámec zverenej právomoci“ (§ 237 písm. a/ O. s. p.), konali vo veci, v ktorej sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O. s. p.), lebo vykonateľnosť exekučného titulu už bola právoplatne posúdená pri poverení súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu, rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ O. s. p.), oprávnenej odňali možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) tým, že nezohľadnili jej námietky, konali bez pojednávania a dokazovania a nerešpektovali jej právo na to, aby jej právna vec bola rozhodovaná na základe správneho právneho základu, súčasťou ktorého je aj výklad práva Európskej únie a tiež tým, že v súdnom konaní nerešpektovali procesný návrh oprávnenej na prerušenie odvolacieho konania postupom podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p., v tejto súvislosti namietala tiež nesprávne obsadenie súdu (§ 237 písm. g/ O. s. p.) s poukazom na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 206/08, v ktorom bolo uvedené, že ak sa v spore v konaní pred vnútroštátnym súdom nepodieľal svojím výkladom práva spoločenstva komunitárny sudca, hoci tento výklad bol nevyhnutný na rozhodnutie vo veci samej, potom vnútroštátny súd bol v tejto časti konania nesprávne obsadený. Zároveň namietala, že súdy sa v konaní dopustili inej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), pretože nesprávne zistili skutkový stav a nevykonali náležité dokazovanie a napadnuté rozhodnutie založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Dovolateľka žiadala, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiadala, aby bolo dovolacie konanie prerušené podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a Súdnemu dvoru Európskej únie boli predložené prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikovala v podanom dovolaní.

Povinná ani súdny exekútor sa k dovolaniu oprávnenej nevyjadrili.

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len Najvyšší súd SR) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove podala včas oprávnená zastúpená v dovolacom konaní v súlade s § 241 ods. 1 vetou druhou

O. s. p. skúmal ďalej, či je dôvodný jej návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

K podobnému návrhu oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania sa už Najvyšší súd SR vyjadril vo viacerých iných, skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad je možné uviesť rozhodnutia z 21. marca 2013 sp. zn. 1Cdo/301/2012, z 31. mája 2013 sp. zn. 4Cdo/304/2012, sp. zn. 7Cdo/174/2012, z 24. júna 2013 sp. zn. 4Cdo/319/2012, z 31. júla 2013 sp. zn. 4Cdo/399/2012 a sp. zn. 4Cdo/369/2012, na ktoré Najvyšší súd SR v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, pre účely ktorej opakuje, že Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a/ výkladu zmlúv; b/ platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania. V danom prípade sa síce v dovolaní napadnutých rozhodnutiach spomína aj smernica 93/13/EHS z určujúceho hľadiska však zo strany súdov nižších stupňov išlo o aplikáciu a interpretáciu vnútroštátnych právnych predpisov. S poukazom na uvedené dovolací súd návrh na prerušenie konania ako nedôvodný zamietol.

II. V ďalšom Najvyšší súd SR bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či oprávnenou podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. Dovolateľkou napadnuté uznesenie však nevykazuje znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávnenej preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. nie je prípustné.

Prípustnosť podaného dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy len vtedy, ak by v konaní došlo k niektorej z procesných vád taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/ a c/ O. s. p. netvrdila a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávnenej, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jej dovolania podaného v preskúmvanej veci sa už Najvyšší súd SR vyjadril vo viacerých iných, skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad uvádza Najvyšší súd SR rozhodnutia z 31. mája 2013 sp. zn. 4Cdo/304/2012, z 24. júna 2013 sp. zn. 4Cdo/319/2012, z 31. júla 2013 sp. zn. 5Cdo/449/2012, sp. zn. 6Cdo/359/2012, sp. zn. 7Cdo/244/2012, z 22. augusta 2013 sp. zn. 5Cdo/449/2012, z 21. januára 2014 sp. zn. 7ECdo/250/2013 a sp. zn. 7ECdo/255/2013 s konštatovaním, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku Najvyšší súd SR konštatoval:

1. Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O. s. p.) je daná iba vtedy, ak súd rozhodol o veci, o ktorej nemal rozhodnúť. Rozhodovanie súdov v exekučných veciach však vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku).

2. Vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nie je rozhodnutím o veci samej, preto nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci v zmysle v § 237 písm. d/ O. s. p. (viď aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 1. februára 2012 sp. zn. 5Cdo/205/2011 a tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. júna 2012 sp. zn. III. ÚS 254/2012).

3. Ustanovenie § 237 písm. e/ O. s. p. dopadá iba na prípady, kedy súd prejednal a meritorne rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania – nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu. V danom prípade však bol podaný návrh na vykonanie exekúcie.

4. Nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd pri skúmaní, či je exekučný titul vykonateľný (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku) vychádza z tvrdení oprávnenej v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu a nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O. s. p.), lebo je postačujúce, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu.

5. Nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie, či k návrhu na vykonanie pripojený exekučný titul je formálne aj materiálne vykonateľný, nevykonal na pojednávaní a za prítomnosti oprávnenej a povinnej; obdobne – teda aj bez nariadenia pojednávania, vykonania dokazovania a osobnej účasti oprávnenej môže exekučný súd dospieť k tomuto záveru aj pri riešení identickej otázky (vykonateľnosti exekučného titulu) v neskorších štádiách exekučného konania.

6. Ak sa exekúcia navrhuje na podklade rozhodnutia takého rozhodcovského súdu, ktorý nemal právomoc ho vydať, zastavením exekúcie sa neodopiera právo na výkon rozhodnutia a oprávnenej sa neznemožňuje konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.). Pokiaľ v určitej veci nedošlo k uzavretiu (platnej) rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok (R 46/2012).

7. Skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a aj odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu splňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 2 O. s. p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv oprávnenej. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní.

Tieto právne závery (vid' body 1. až 7.) zastáva Najvyšší súd SR aj v preskúmvanej veci a stotožňuje sa s názorom, že v danom prípade rozhodcovský rozsudok – z dôvodov vysvetlených už súdmi nižších stupňov – nie je vykonateľný exekučný titul. Stotožnil sa s názorom, že v danom prípade uzavretá rozhodcovská doložka je neprijateľná podmienka spotrebiteľskej zmluvy, čo zakladá jej neplatnosť. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu vydať označený rozhodcovský rozsudok, ktorý vzhľadom na to nie je vykonateľný exekučný titul.

Osobitne k námietke oprávnenej, že súdy oboch stupňov nevytýčili vo veci ústne pojednávanie, aj keď podľa zákona tak boli povinné urobiť, Najvyšší súd SR konštatuje, že tak ako správne poznamenala oprávnená zákonom č. 230/2012 Z. z. účinným od 9. augusta 2012 (do 31. decembra 2012) bol novelizovaný Exekučný poriadok, ktorý ustanovenie § 57 Exekučného poriadku doplnil o odsek 5, v zmysle ktorého súd nariadi pojednávanie, ak rozhoduje podľa § 57 ods. 1 písm. g/ a k/. Vzhľadom na uvedené dovolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa nemohol postupovať podľa uvedeného ustanovenia, nakoľko v danom prípade exekúciu zastavil uznesením z 5. júna 2012, teda ešte pred účinnosťou uvedenej novely. Odvolací súd v danom prípade postupoval v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O. s. p., ak o odvolaní oprávnenej rozhodol bez nariadenia pojednávania. Dovolací súd ďalej dodáva, že súdy oprávnenej tiež neodňali možnosť konať pred súdom tým, že jej neumožnili viesť kontradiktórne konanie, keďže vzhľadom na predložené listinné dôkazy postačuje, ak sú rozhodujúce skutočnosti osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu vrátane do neho založených listín a príloh.

Námietka oprávnenej, že odvolací súd nerozhodol o jej návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s článkom 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a ani neuviedol dôvody, pre ktoré sa návrhom oprávnenej na prerušenie konania nezaoberal, nie je dôvodná. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/108/2012 z 26. júla 2012, ak súd v priebehu konania nedospeje k záveru o potrebe výkladu komunitárneho práva, a preto konanie v zmysle § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. nepreruší, prejednanie a rozhodnutie veci sudcom vnútroštátneho súdu nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ ani g/ O. s. p. Z uvedeného dôvodu je neopodstatnená aj dovolacia námietka spočívajúca v tom, že (v danom prípade) rozhodol nesprávne obsadený súd v zmysle § 241 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 237 písm. g/ O. s. p. Zákonným sudcom (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) je sudca určený v súlade

s rozvrhom práce vecne a miestne príslušného súdu. Postavenie zákonného sudcu ako osoby, ktorá má o veci rozhodnúť, je späté so sústavou súdov, ktorú upravuje zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o súdoch). Nevyhnutným predpokladom toho, aby účastník konania nebol odňatý svojmu zákonnému sudcovi, je rozhodovanie o jeho veci súdom, ktorý je podľa zákona na rozhodovanie o nej vecne, miestne i funkčne príslušný. Zákonným sudcom je v prípade samosudcu ten sudca, ktorý je právnymi predpismi (vrátane predpisov vnútornej povahy ako napr. rozvrhom práce v zmysle § 50 ods. 1 zákona o súdoch) určený tú – ktorú vec prejednať a rozhodnúť; ak má niektorú vec prejednať a rozhodnúť senát príslušného súdu sú zákonnými sudcami všetci členovia toho senátu, ktorý je rozvrhom práce určený túto vec prejednať a rozhodnúť (viď tiež § 3 ods. 3 zákona o súdoch). Vzhľadom na uvedené závery nemožno dospieť k záveru, že konanie je postihnuté touto vadou, keďže konanie sa uskutočnilo na vecne a miestne príslušnom Okresnom súde Stará Ľubovňa a následne na funkčne príslušnom Krajskom súde v Prešove pred senátom určeným podľa rozvrhu práce tohto krajského súdu.

V súvislosti s námietkou dovolateľky, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci treba uviesť, že táto vada je relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), avšak (na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p.) nezakladá (súčasne) aj prípustnosť dovolania. To isté platí aj o nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Vzhľadom k tomu, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľkou a nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O. s. p., pričom prípustnosť podaného dovolania nevyplýva ani z § 239 O. s. p., Najvyšší súd SR odmietol procesne neprípustné dovolanie oprávnenej podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

III. V dovolacom konaní procesne úspešnej povinnej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenej, ktorá úspech v konaní nemala (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p.). Keďže jej však trovy v dovolacom konaní nevznikli, dovolací súd jej náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3: 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 31. marca 2014

JUDr. Viera Pepelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Ingrid Habánová